

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De defensione proprij peccati, & de his quæ possunt valere ad eius detestationem. Cap. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](#)

sed contra Dominum. Et Num. 14. usquequo multitudo pessima murmurat contra dominum? Ideo quicquid inferrur à persecutoribus, patienter tolerandum est, & potius debet homo habere oculum ad Deum, qui habet persecutorem in manu sua, quam ad ipsum persecutorem. Cuius formam dedit nobis Dominus in cruce, quando dimisissis persecutoribus dixit: Deus meus, Deus meus, ve quid dereliquisti me? Mat. 27. Vnde super illud, Tineat dominum omnis terra, dicit Aug. Si creaturæ sequantur, Deum time, non illas: quia omnia sub ipso sunt. Item gl. Cupiditateim notendi per te habes, potestatem autem nocendi, si ille non dat, non habes. Ideo Deus homo ante hominem stans ait Ioā. 19. Non haberes in me potestatem, nisi esset tibi datum desuper. Nec etiam ipse diabolus vel unam oculum potuit tollere viro sancto Job nisi prius diceret, Mitte manum tuam: hoc est, da potestatem. ¶ Tertium remedium est, quod homo cogiter intentionem, qua Deus permittit filios suos aduersitatib⁹ Hagellari. Qui enim magnum amorem cogitaret, ex quo dominus filios suos flagellaris, ipse non murmuraret. Vnde Greg. Ille solus de flagello murmurat, qui causam percussoris ignorat. Et Apo. 3. Ego quos amo, arguo & castigo. ¶ Quartum remedium & præcipuum est gratia Dei. Cum enim murmur prouenit ex defectu cœlestisunctionis in corde hominis, summum remedium est postular ē unctionē cœlestis gratiæ, ut faciat murmur istud cessare, & non unctionē carnalis voluptatis, quæ licet ad tempus murmur cessare faciat, tamen in posterum magis reddit querulosum. Vnde ab Heb. vlt. Optimum est gratia stabilire cor, nō excus, quæ non profuerunt ambulantibus in eis. Aequè de facilis posset homo impetrare a Deo gratiam per quam talia contemnerentur, si quis ex corde eā peteret, sicut ab homine ea pro quibus murmurat. Sen. Quare potius impetrem a fortuna quod det, quam a me ne petam?

De defensione proprii peccati, & de his quæ possunt valere ad eius derestationem.

C A P. III.

Sequitur de tertio peccato lingua, scilicet de defensione proprii peccati, quo vitio multum laborat hominum genus, quod figuratum est Ge. 3, ubi legitur de parentibus nostris, quod cum cognouissent se esse nudos, consuerunt folia ficus, & fecerunt sibi petizonata. ¶ Ad derestationē huius peccati, Primo possunt valere verba sacra scripturarū dissuadentia illud ad Rom. 12. Non vosmetipso defendentes charissimi. Et super illud, Nolite exaltare cornu, dicit Gl. Si iam fecistis iniquitatem per cupiditatem defendatis per elationem. ¶ Secundo possunt facere ad hoc

M M. 4

exempla sanctorum, qui culpabiles se agnoscunt, vbi eti^m culpabiles non sunt. Greg. i^{erarum} m^{eritum}: ibi culpam agnoscit vbi culpa non est. Prover. 18. Iustus prius est sui accusator. Gen. 27. Jacob qui lenis erat, Iuda & Iohannes pessimus habuit in se: in signum quod vitius est innotens sit, peccatum ratiōne se debet reputare. Et Gen. 44. Scypho invento in sacra Beniamini, Iudas qui tenet figuram confessionis, accusavit se sine culpa esset de illa re, dices ita: Quid respondemus domino nostro, &c & subdit: Deus inuenit iniuriam seruorum suorum. Ille etiam qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius, signa peccati habere voluit. Voluit enim circoneidi, & cum inquis reputari. ¶ Tertio potest valere ad hoc, si ostendatur quanti meriti sit humiliis confessio & accusatoria. Vnde Gregorius: Non misericordia admiror humiliam confessionem peccatorum quam sublimia gesta virtutum. Item in Psal. Dixi, confitebor aversum me iniustiam meam domino, & tu remisi in impietatem peccati mei. Prover. 15. Responsio mollis frangit iram, & lis responsio, est sui ipsius accusatio, quae multum frangit iram Dei. Item super illud, In iusticias meas non abscondi, &c. dicitur: Quando homo detegit, Deus regit: cu homo regit, Deus nudit eum homo agnoscit, Deus ignorat. Item latro regnum in eum meruit, quia se accusauit. Vnde Augustinus loquens de illo verbo, Sacrificium laudis honorificabit me, & illic iter, quo ostendatur filii salutare Dei, dicit: Latro in cruce quare meruit? quia illam viam tenuit, vbi ostenditur salutare Dei, a qua tibi pes non erat. In eo enim quod se accusauit, Deum laudauit, & super illud: Veritas de terra orta est, & iustitia de celo propexit. dicit Augustinus, quasi dicaret Deus, arcamus ei, quia non parcit sibi: ignoramus ei, quia non ignorat sibi. ¶ Quarto, potest valere ad defensionem huius peccati hoc, quod peccatum istud multum impedit peccatorem: non enim vult Deus a peccatis suis liberare illum qui defendit ea. vnde Augustinus: Tu factus es peccati tuus defensor, quomodo erit Deus liberator? Ut sit ipse liberator, tu es accusator.

¶ De sua tristitia illius, qui peccatum suum defendit.

Quinto potest valere ad defensionem huius peccati, si ostendatur multiplex eius stultitia, qui peccatum suum defendit. Et primo stultus est talis, quia ipse defendit pessimum hostem quem habet. ¶ Peccatum ostenditur esse pessimum hostis, quem homo habeat, ex hoc quod nullus alius hostis, nec homo, nec diabolus potest nocere homini, si ab hoc hoste sibi cauerit. Gregorius.

Nullus

Nulla enim nocebit aduersitas, si nulla dominetur iniquitas.
 ¶ Secundo vero stultus est, qui defendit peccatum suum: quia cū abyssus misericordia abyssum inuocet in misericordia, ipse debuit misericordiam suam plenē exprimere, ut amplius misericordiam Dei posset mouere: ipse vero misericordia attenuat, quasi nolit quod misericordia sua misericordiam Dei moueat. Non sic faciunt pauperes qui eleemosynas volunt impetrare, immo paupertatem & infirmitatem, si quā habent, hominibus denudant. ¶ Tertio, stultus est, quia non vult manifestare in curia misericordia peccatum suum, & referuat illud in foro iustitiae, ubi manifestabitur ad pœnam quod non vult manifestare ad veniam. ¶ Sexto, potest valere ad detestationem huius peccati, si ostendatur in illis magna peruersitas quia peccata sua defendunt. Peruersitas vero eorum patet ex hoc, quod illud quod Deus persecutus est usque ad mortem propria, scilicet peccatum, sicut ostensum est in principio Summae, ipsi defendere voluit ad lesionem propriæ conscientiæ, & usque ad offendit: cum tamen omnes creaturæ peccatum debeant persequi tamquam opus diaboli, & tanquam illud quod solum indecens est, in munere isto. ¶ Septimo, potest valere ad detestationem huius peccati, si ostendatur ingratitudo eorum, qui peccatum suum defendant. In gratia vero omnes tales sunt Dei misericordia & bonitati, dum beneficium ipsius volunt attenuare. Bonitatis divinae beneficium attenuat, qui culpam suam diminuendo beneficium remissionis quodammodo diminuit. Vnde in spiritu sanctum videtur peccare, cui bonitas attribuitur. Ad detestationem etiam huius peccati potest facere hoc, quod illi, qui peccata sua defendunt, in culpa sua ipsum Deum inuolueret volunt. vnde super illud Gen. 3. Vocem tuam audiui in paradyso. dicit Greg. Proprium est, peccantibus Deo velle attribuere. vnde accusantur, quod inde est, quia sic peccauit homo, cū vellet esse pars Deo, liber scilicet sicut ille ab omni dominio: quoniam ergo illi in maiestate pars esse non potuit, ita peccato sibi parem eum facere contendit: immo vult eum ostendere nocentem, se autem innocentem & super illud: Nolite inique agere. dicit glossa: Malum est peccare, & peius est perseverare, perniciosus est, in Deum defendendo culpam suam proiicere. Ad detestationem etiam huius peccati videtur facere, quod David videtur specialiter petere custodiam ori suo, propter peccatum istud. vnde in Psal. Pone custodiam ori meo, & subdit: Non declines cor meum in verba malitiz, ad excusandas excusationes in peccatis. Non declines, id est, declinare non permittas. Excusationes vero in

peccatis dicuntur verba malitiæ: vel quia sunt contra bonitatem Dei, dum beneficium Dei volunt attenuare: vel quia ille qui cusat se, Deum vult infamare; dum culpam suam in Deum tur refundere: ut Adam Genes. 3. quando dixit domino: Malum quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno, & comedere quia ipse defendit quod omnes persequi deberent, peccatum scilicet.

¶ De diversis modis excusandi peccatum.

Et notandum quod multis modis solent homines peccatum suum excusare vel defendere. Alij propter infirmitatem carnis contra illud Eccl. 5. Ne dederis os tuam, ut peccare facias carnem tuam. Alij multitudine peccantium, iuxta illud Eccl. 32. Peccatum homo vitabit correctionem, & secundum voluntatem suam ueniet comparatione. Illis vero, qui se excusant in multitudine peccantium, dici potest illud: Non minus ardebut qui cum multis ardebunt. Imo maior ignis erit secundum quod plura ligna erit in igne: quia secundum ligna sylva exardescet ignis, nlgitur Eccl. 28. Contra hunc modum excusationis est illud Eccl. 33. Non sequeris turbam ad faciendum malum. Turbam sequitur qui eam imitatur. Et Ecc. 7. Ne pecces in multitudine cunctis. Alij vero excusant se pernibilitatem suam, qui magis decus faciunt nobilitati suæ, quando rei vilissimæ & immundissimæ de ea scutum faciunt. Immundissima res est peccatum. Turpius est nobilitate sua peccatum defendere, quam si aliquis miles clypeo suo vile sterquilinium proteget. Alij vero excusant se per iuuentutem suam, qui videntur dicere, quod iuuentutem suam a diabolo teneant, cum credant diabolo in iuuentute esse seruendum.

De peccato periuri, & de duabus speciebus eius.

Equitur de peccato periuri. Et notandum quod duas sunt species periuti. Una est iuratio periuræ, alia est iuramentum transgressio. Ad defestationem vero secundæ speciei periuri tantum est quod ille qui iuramentum licitum facit, ipse qualisque ad collum suum ponit. iuxta illud Prover. 6. Illaqueas verbis oris tui, & captus propriis sermonibus. Quod vero iuramentum licitum transgredietur, ipse laqueo illo qualibet manibus se strangulat. Potius expediret ei quod solum modo contritus esset, & quod laqueo ad collum suum posito ipse strangularetur, quam quod iuramentum licitum transgredieretur.

¶ De duodecim que debent retrahere hominem a peccato periuri.